

За поезията на Иван Пейчев

Интервю с Николай Калев



Интервюто с Николай Калев Бистра Велчева, член на Литературен клуб „Йордан Кръчмаров“ Балчик и дългогодишна приятелка на сем. Калевци, започна още тук, в Художествената галерия „Балчик“, непосредствено след презентацията за поета Иван Пейчев. Фото: Маруся КОСТОВА

Въпрос: Г-н Калев, Вие бяхте жител на град Балчик, години наред известен и уважаван летец – изстребител. Днес сте пак сред нас като гост на града ни. Как се чувствате в това ново качество?

Отговор: Качеството не е ново, защото аз се чувствам още от есента на 1969 година жител на Балчик - той ми е като втори роден град. Тук започнах военната си служба като млад военен пилот, заедно с други мои съвипусници и колеги. Имах много добри и интелигентни командири, а службата беше много напрегната – полети и дежурства, дежурства и полети, денем и нощем. Имаше тежки, дори трагични моменти, но все пак това е младостта ни, а спомените ни топят и след много години.

Тук се роди моят син Любомир – за него Балчик е роден град. Дори,

вличка във в.з. „Сборно място“. Ще кажете: „Защо не по Южното Черноморие, а в Балчик?“ Балчик е прекрасен град! Аз не обичам големите градове – шумни, хората напрегнати, отчуждени, а в малките градове, като че ли всички се познават и са приятели. Аз имам много познати и приятели в Балчик, не само сред военнослужещите. Освен това, вижте каква уникална природа има Белият град – сицилиански пейзаж- бели баири, „сребърна“ растителност, с акценти от масленозелени петна. Има интересна архитектура – смесица на неокласицизъм и ориенталски стил, ново строителство и всичко това амфитеатрално като в Търново. Някои къщи – като че ли чайки, са кацнали на високите хълмове... А историята на града – многохилядна, а

въздух, примесен с аромата на цъфналия люляк и момината сълза...

Въпрос: Имали сте щастието да бъдете близо до известния поет Иван Пейчев. С какво ви е привлякъл той, с какво Ви е впечатлил?

Н. Калев: Не бих казал, че съм бил много близък с Иван Пейчев. Семействата ни бяха близки, а баща ми – художникът Любен Петков, бе първи негов приятел. Чичо Иван напусна Шумен твърде отдавна – в началото на 50 – те години, когато аз бях малък, 4 – 5- годишен. Спомените от тогава са бледни. Виждали сме се след това два – три пъти, но за малко.

Колкото до впечатленията, които е оставил у мен – те са подсилени и от спомените и разказите на баща ми за него. Човекът Иван Пейчев е неординарна личност.

когато са гневни, топли в момент на нежност и любов – истинско отражение, огледало на неговата поетична душа.



Доста балчиклии проявиха интерес към първото мероприятие от Майския литературен маратон, организиран от Литературен клуб „Йордан Кръчмаров“ Балчик, с председател г-жа Росица Шалтева. Фото: Маруся КОСТОВА

Образът му веднага те грабва и покорява. Слушаш го като източен мъ-

има своя прочит на поезията му, но едно остава непроменено- дълбокият смисъл, емоцията, липсата на фалш, искреността и нежният лиризм.

Всичко това, съчетано с неговата нетърпимост към позата, формализма, нагаждачеството и подлизурството го прави великан на духа, а характерното за него бохемство го издига до такива аристократи на Духа като Гьоте, Шопенхауер, Ницше, Едгар По, Артур Рембо и други. Нарекхоа го „Принцът на българската поезия“ и това е напълно вярно и заслужено.

Въпрос: Какво влияние е имал той върху Вас? С какво ще го помните винаги?

Н. Калев: Аз не съм поет, но съм негов стра-

и хора с големи и добри сърца!

Въпрос: Кое е любимото Ви негово стихотворение?

Отговор: Много са. Ще спомена някои от тях: „Напътствие“, „Ти винаги си с мен...“, „Не си отивай...“, „Капитанската шапка“ и т. н. Не мога никое от тях да предпочета. Всяко от тях носи незаменяемо чувство.

Въпрос: Имали сте щастието да видите приятелството между две творчески личности – Иван Пейчев и баща Ви. Разкажете нещо за това! Свикнали сме да чуваме много неща за съперничеството и неприязън между хората на изкуството, а във Вашата книга, посветена на баща ви, описвате съвсем друго – как всъщност са се допълвали и поддържали

вай за Варна!“ И баща ми тръгва, но насреща му, разгеле, Иван Пейчев. „Ваньо, морето виждал ли си?“ „Не, не съм.“ „Тръгвай тогава с мен. Ще отидем до Варна.“ И заминали двамата. Било е през септември, плажовете вече са празни. Отишли на евиния плаж – морето, както през есента, е спокойно. Седнал чичо Иван на около десетина метра от морето, а вълните една след друга „близвали“ брега и пясъка. Баща ми седнал зад него на около 5- 6 метра и го наблюдавал. А баща ми от дете е на „ти“ с морето – имаме във Варна роднини. „Така седяхме близо половин час – разказва баща ми. - Гледам раменете му от време на време потрепват – преживява. Тръгнахме си от плажа, но аз не го питам



Майският литературен маратон на НЧ „Паисий Хилендарски 1870“ Балчик започна с представяне на поета Иван Пейчев и фотоизложба от Регионална библиотека Шумен. Фото: Маруся КОСТОВА

когато се завърнах от военната академия в Москва и започнах службата си на летище Равнец, Бургаско, аз не съм се разделял с Балчик и много често бях тук – двете летища бяха в състава на един авиационен полк.

Накрая на военната си служба си построих

морето? Ах, морето! Чрез него Балчик диша, живее и мечтае... А там, на хоризонта, небето и морето се целуват. Има ли по-голяма красота пред тая необятна морска шир?... Затова в Балчик се чувствам винаги пре-красно, а днес вдихвам с пълни гърди морския

Такаъв човек не може да подминеш, без да се обърнеш. Висок като тръстика, леко накуцваш, слабоват като чироз, но със силно впечатляваща глава – високо чело, признак на дълбоки мисли и емоции, дълга коса, а очите – дълбоки, замечтани на моменти, прис-

дрец и пророк.

Като поет, Иван Пейчев е многопластов, дълбок като дълбините на морето. За мен той е една цяла Вселена, един космос. Колкото и да са писали критиците за него, винаги може да се каже и напише нещо ново. Всяко поколение

тези двама творци на изкуството. Много добре познавам неговия живот. Има неща, които не са известни на хората, преди всичко това са спомени на баща ми и негови приятели, съм описал в моята книга „Сърцето на артиста“, посветена на 100- годишнината от рождението на баща ми. Книгата излезе през есента на 2015 г. Един екземпляр вече има в читалище „Паисий Хилендарски 1870“ в Балчик.

Това, което съм научил от чичо Иван, от баща ми – да бъдеш верен на себе си, да бъдеш искрен и пряк – това е най-вярната и най-правилна политика. Да не допуснеш сивото ежедневие, еснафските дреболии да те завладеят, да замъглят съзнанието ти. И много да обичаш хората – с душа и сърце. Да цениш добротата и вярното приятелство.

Човек, особено днес, може да изпадне в трудности, много трудни моменти. Но трябва да намери сили да се изправи. Важен е Духът! Нека бъдем като Иван Пейчев АРИСТОКРАТИ НА ДУХА

тези двама творци на изкуството.

Отговор: Да, така е. Докато Иван Пейчев е в Шумен, двамата приятели са неразделни. Това почва още от ученическите им години, а духовната им връзка и близост продължава до последния им дъх, макар и вече разделени - чичо Иван в София, баща ми – в Шумен. Има много спомени, някои дори комични. Голяма част от тях съм описал в книгата си, както Вие казахте. Те, двамата, нямаха какво да делят. Деляха само виното, когато седяха двамата на чашка и говориха дълго, дълго за изкуство. Затова приятелството им беше чисто, непорочно, дълбоко и трайно.

Мога да Ви разкажа не един спомен, но ще се спра на един съществен и много значим.

През далечната 1948 година баща ми си поръчал белгийски маслени бои на един приятел, който тогава пътувал в търговския ни флот. След време получава телеграма: „Бонте дойдох. Тръг-

нищо...“ После отиват двамата в едно заведение до Аквариума в Морската градина, а там вече са неговият приятел и Патъра – тарторът на моряците и човекът, донесъл боите. Почерпили се, както му е редът, а Патърът казал на Иван Пейчев: „Другар ли си, господин ли си, но да знаеш морето дава повече от нивата!“ След това баща ми изпял една моряшка елегична песен и... край! Морето завинаги влязло в сърцето на големия поет. Винаги ще носи моряшка фланелка, а моряците от Созопол през 60- те години ще му подарят капитанска шапка. Сега тази шапка се пази в Регионалния исторически музей в Шумен, дар от неговия син Петър, завършил военно- морското училище. А морето става една от доминантите, заедно с любовта, в поезията на Иван Пейчев. Какво е неговата поезия без морето – дълбок, безкраен поетичен образ и метафора...

Интервю: Бистра ВЕЛЧЕВА